

Komentář

Zahraniční obchod se zbožím podle Klasifikace produkce v 1. až 4. čtvrtletí 2010

Zahraniční obchod v roce 2010 (po meziročním poklesu v roce 2009 o 15,4 %) opětovně rostl. Obrat zahraničního obchodu v porovnání s rokem 2009 se zvýšil o 19,0 % (784,2 mld. Kč) na 4 911,8 mld. Kč a dosáhl nejvyšší hodnoty od vzniku České republiky. Obchodní bilance skončila přebytkem 124,5 mld. Kč, který byl proti roku 2009 sice nižší, zároveň ale druhý nejvyšší od roku 2005, kdy saldo zahraničního obchodu bylo poprvé za dobu existence České republiky kladné.

Na vývoj zahraničního obchodu podle Klasifikace produkce CZ-CPA měl podstatný vliv vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu¹. V roce 2010 proti roku 2009 vzrostl vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu o 18,3 % (363,1 mld. Kč) a o 19,6 % (345,8 mld. Kč). Vlivem posílení koruny k EUR a oslabení k USD zaznamenal vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu vyjádřený v EUR výraznější meziroční růst (o 23,7 % a o 25,1 %) než v korunách, zatímco v přepočtu na USD byly meziroční přírůstky vývozu i dovozu nižší (o 17,4 % a o 18,6 %) než v korunách. Postavení výrobků zpracovatelského průmyslu posílilo na celkovém vývozu z 93,0 % v roce 2009 na 93,4 % v roce 2010, na celkovém dovozu ve stejném období oslabilo z 88,9 % na 88,3 %.

Ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu byla i v roce 2010 nejvýraznější položkou motorová vozidla, přívěsy a návěsy, která zaznamenala meziroční nárůst vývozu o 18,9 % (73,3 mld. Kč) a posílení pozice na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu na 19,6 % z 19,5 % v roce 2009. Vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu dále meziročně rostl nejvíce u počítačů, elektronických a optických přístrojů (o 70,8 mld. Kč), elektrických zařízení (o 40,3 mld. Kč), strojů a zařízení j.n. (o 38,4 mld. Kč), chemických látek a přípravků (o 25,0 mld. Kč), základních kovů (o 24,0 mld. Kč), pryžových a plastových výrobků (o 20,4 mld. Kč) a kovodělných výrobků (o 19,6 mld. Kč).

V dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu dominovaly s podílem 22,3 % (proti 20,0 % v roce 2009) počítače, elektronické a optické přístroje, jejichž dovoz meziročně stoupl o 33,2% (117,2 mld. Kč). Vysoké přírůstky dovozu dále zaznamenaly základní kovy (o 47,0 mld. Kč), chemické látky a přípravky (o 35,5 mld. Kč), elektrická zařízení (o 35,4 mld. Kč), motorová vozidla, přívěsy a návěsy (o 31,8 mld. Kč), stroje a zařízení j.n. (o 24,0 mld. Kč) a pryžové a plastové výrobky (o 17,2 mld. Kč). Kromě výrobků zpracovatelského průmyslu měly z ostatních položek CZ-CPA na celkovém dovozu důležitý podíl (6,7 % proti 6,1 % v roce 2009) ropa a zemní plyn (CZ-CPA 11).

Kladné saldo zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu dosáhlo 239,3 mld. Kč a bylo meziročně o 17,3 mld. Kč vyšší. Největší přebytek (237,5 mld. Kč proti 195,9 mld. Kč v roce 2009) zaznamenal zahraniční obchod s motorovými vozidly, přívěsy a návěsy. Kladné saldo meziročně vzrostlo i u obchodu se stroji a zařízeními j.n. o 14,4 mld. Kč, s kovodělnými výrobky o 6,5 mld. Kč, s elektrickým zařízením o 4,9 mld. Kč a s pryžovými a plastovými výrobky o 3,3 mld. Kč. Největší schodek obchodu s meziročním navýšením o 23,0 mld. Kč zaznamenaly základní kovy, dále pak počítače, elektronické a optické přístroje, chemikálie a chemické výrobky, základní farmaceutické výrobky a farmaceutické přípravky a potravinářské výrobky. Z položek mimo výrobků zpracovatelského průmyslu vysoký schodek (147,4 mld. Kč proti 112,7 mld. Kč v roce 2009) byl zřejmý u zahraničního obchodu s ropou a zemním plynem.

Největší část zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu se v roce 2010 stejně jako v roce 2009 uskutečnila se státy EU. Z celkového vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu připadlo v roce 2010 na jejich vývoz do států EU 83,1 % (84,0 % v roce 2009) a z celkového dovozu těchto výrobků představoval jejich dovoz ze států EU 67,7 % (70,7 % v roce 2009). Vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu v relaci ke státům EU byl meziročně vyšší o 17,1 % a 14,5 %. Na vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu do států EU se nejvýznamněji podílela motorová vozidla, přívěsy a návěsy (20,2 %), počítače, elektronické a optické přístroje (17,9 %), stroje a zařízení j. n. (11,2 %) a elektrická zařízení (8,9 %); v dovozu ze států EU byla nejvíce zastoupena motorová vozidla, přívěsy a návěsy (13,6 %), základní kovy (10,4 %), počítače, elektronické a optické přístroje (10,0 %), stroje a zařízení (9,8 %), chemikálie a chemické výrobky (9,6 %). Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu ke státům EU měla příznivý vliv na přebytek celkové bilance zahraničního obchodu. V roce 2010 skončila aktivem 524,8 mld. Kč proti 420,6 mld. Kč v roce 2009.

Ostatní teritoriální uskupení měla výrazně nižší podíl na zahraničním obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu. Např. rozvojové ekonomiky a evropské tranzitivní ekonomiky a SNS se podílely v roce 2010 na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu shodně 4,6 % a na celkovém dovozu těchto výrobků 7,3 % a 1,4 %. V dovozu z evropských tranzitivních ekonomik a SNS měla nejvýznamnější pozici s podílem 70,2 % na celkovém dovozu z těchto států ropa a zemní plyn. Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu k rozvojovým ekonomikám skončila v roce 2010 schodkem 72,7 mld. Kč proti 38,3 mld. Kč v roce 2009 a k evropským tranzitivním ekonomikám a SNS zaznamenala přebytek 78,3 mld. Kč v porovnání s 66,3 mld. Kč v roce 2009.

¹ (Sekce C-oddíly 10 až 33).